

PATVIRTINTA
VšĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos
generalinio direktoriaus
2019 m. d. įsakymu Nr. 1RA-

LRT ŽURNALISTŲ ETIKOS KOMISIJOS DARBO REGLAMENTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis reglamentas nustato viešosios įstaigos Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (toliau – LRT) Žurnalistų etikos komisijos (toliau – Komisija) sudarymą, kompetenciją ir veiklos organizavimą.

2. Komisija savo veikloje vadovaujasi LR Konstitucija, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymu, Visuomenės informavimo įstatymu, Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymu, Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksu, LRT žurnalistų etikos kodeksu, kitais teisės aktais, LRT vadovo įsakymais ir šiuo reglamentu.

3. Komisijos veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, objektyvumo, teisingumo ir protingumo principais.

II. KOMISIJOS STRUKTŪRA, FUNKCIJOS, TEISĖS IR PAREIGOS

4. Komisiją sudaro 7 nariai: Teisės ir vindikacijos skyriaus vadovas, 3 narius skiria generalinis direktorius, 3 narius, kaip savo atstovus (po vieną), skiria LRT žurnalistų bendruomenė – radijo programų, televizijos programų ir interneto. Komisijos nariais gali būti skiriami tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, turintys atitinkamą išsilavinimą ir patirtį žurnalistikos ar teisės srityse.

5. Komisija pirmajame posėdyje iš savo narių paprasta balsų dauguma išsirenka Komisijos pirmininką ir Komisijos pirmininko pavaduotoją. Nesant Komisijos pirmininko, jį pavaduoja Komisijos pirmininko pavaduotojas.

6. Komisija atlieka šias funkcijas:

6.1. nagrinėja asmenų skundus dėl LRT žurnalistų veiklos, galbūt pažeidus profesinės etikos nuostatas, nustatytas LRT žurnalistų etikos kodekse;

6.2. savo iniciatyva nagrinėja LRT žurnalistų veiklos atvejus, galbūt pažeidus profesinės etikos nuostatas;

6.3. vertina LRT žurnalistų veiklą LRT žurnalistų etikos kodekso požiūriu, atsižvelgdama į faktinį jų veiklos turinį, kuris apima laikraščiuose, žurnaluose, radijo ir televizijos programose, visuomenės informavimo priemonėse bei jų asmeniniuose tinklaraščiuose ir socialinių tinklų paskyrose skelbiamą informaciją;

6.4. rūpinasi LRT žurnalistų profesinės etikos ugdymu.

7. Komisijos pirmininko funkcijos:

7.1. organizuoja Komisijos darbą ir jam vadovauja;

7.2. kviečia Komisijos posėdžius ir jiems pirmininkauja;

7.3. komentuoja Komisijos priimtus sprendimus.

8. Komisijos nario teisės:

8.1. gauti visą medžiagą ar kitą informaciją, susijusią su Komisijos posėdžiuose svarstomais klausimais, reikalingą priimant sprendimus, bei gauti posėdžiuose priimtų sprendimų kopijas;

8.2. teikti siūlymus dėl vieno ar kito Komisijos posėdžio darbotvarkės klausimo;

8.3. pasisakyti ir balsuoti Komisijos posėdžiuose kiekvienu nagrinėjamu klausimu;

8.4. siūlyti kviešti į Komisijos posėdžius ekspertus, reikšti nuomonę apie Komisijos veiklą, teikti siūlymus, kaip ją gerinti;

8.5. susipažinti su Komisijos posėdžio protokolu, pareikšti dėl jo pastabas;

8.6. vykdyti kitą veiklą, susijusią su Komisijos funkcijomis.

9. Komisijos nario pareigos:

9.1. dalyvauti Komisijos posėdžiuose;

9.2. jei negali dalyvauti Komisijos posėdyje, informuoti apie tai Komisijos pirmininką. Komisijos narys, dėl svarbių priežasčių negalėdamas dalyvauti Komisijos posėdyje, bet susipažinęs su Komisijos pateiktais dokumentais, turi teisę Komisijos pirmininkui pateikti savo nuomonę (balsavimą) raštu, atsiųsdamas pranešimą elektroniniu paštu irena.civiene@lrt.lt ir (arba) laišku adresu S. Konarskio g. 49, LT-03123 Vilnius, posėdyje, kuriame negalėjo dalyvauti, svarstomu klausimu. Komisijos nario pranešimas Komisijos posėdyje kaip svarstomas klausimas turi būti pateiktas iki Komisijos posėdžio pradžios. Komisijos nario pranešimas Komisijos posėdyje kaip svarstomas klausimas, jeigu jame yra nurodyta aiški Komisijos nario valia „už“ arba „prieš“, įskaitomas į kvorumą ir balsavimo rezultatus;

9.3. Komisijos narys privalo susipažinti su Komisijai pateiktais dokumentais;

9.4. neskleisti informacijos, susijusios su Komisijos gautais ir nagrinėjamais skundais.

10. Komisijos narių teisės yra lygios, išskyrus atvejus, kai, vadovaujantis šiuo Reglamentu, Komisijos pirmininko balsas yra lemiamas.

11. Komisiją techniškai aptarnauja Komisijos sekretorius, kurį skiria LRT generalinis direktorius. Sekretorius neturi teisės balsuoti Komisijos posėdžiuose. Vykdydamas šią funkciją, sekretorius:

11.1. renka bei rengia medžiagą Komisijos posėdžiams;

11.2. priima ir registruoja skundus dėl LRT žurnalistų profesinės etikos pažeidimų; 11.3. rūpinasi, kad Komisija iš atitinkamų institucijų gautų reikalingus dokumentus ar kitą informaciją prašymui išnagrinėti, ekspertų išvadas;

11.4. informuoja Komisijos narius, žurnalistą bei kitus posėdyje dalyvaujančius asmenis apie skirtą posėdžio nagrinėjimo laiką ir vietą;

11.5. įteikia Komisijos nariams skundo kopiją bei kitą su Komisijos posėdyje svarstomu klausimu susijusią medžiagą;

11.6. rašo Komisijos protokolus;

11.7. daro Komisijos sprendimų išrašus;

11.8. sistemina ir saugo Komisijos posėdžių protokolus tame pačiame žurnale, kuriame yra saugomi ir 11.2 punkte nurodyti dokumentai, sudaro sąlygas su jais susipažinti Komisijos nariams bei kitiems, turintiems teisę susipažinti su Komisijos protokolais, asmenims;

11.9. atlieka kitus Komisijos pavedimus.

12. Reglamentu nustatytos darbo tvarkos privalo laikytis visi Komisijos nariai. Komisija turi teisę kviestis ekspertus, kurie turi specialių žinių žurnalistikos ar teisės srityse ir gali patarti Komisijai arba prireikus ją konsultuoti. Ekspertas negali būti Komisijos narys ir neturi balsavimo teisės Komisijai priimant sprendimus.

13. Komisijos nariai ir ekspertai už savo veiklą atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

III. KOMISIJOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

14. Pagrindinė Komisijos veiklos forma – posėdžiai.

15. Posėdžiai šaukiami šiais atvejais:

15.1. gavus skundą dėl LRT žurnalistų profesinės etikos pažeidimo;

15.2. siekiant teikti siūlymus dėl LRT žurnalistų profesinės etikos puoselėjimo;

15.3. jeigu LRT dirbančio žurnalistų veiksmai, pažeidžiantys jo profesinę etiką, sukėlė visuomeninį atgarsį;

15.4. siekiant inicijuoti LRT žurnalistų etikos kodekso pakeitimus;

15.5. siekiant atsakyti į LRT generalinio direktoriaus ar LRT tarybos pateiktus klausimus, susijusius su LRT žurnalistų profesine etika;

15.6. to reikalauja vienas iš Komisijos narių;

15.7. kitais atvejais, jeigu yra būtinybė rinktis į posėdį.

16. Komisijos posėdžius kviečia ir jiems vadovauja Komisijos pirmininkas. Komisijos pirmininkui nusišalinus dėl šių Nuostatų 17 punkte numatytų aplinkybių arba negalint dalyvauti posėdyje, posėdį šaukia ir jam vadovauja Komisijos pirmininko pavaduotojas.

17. Komisijos narys privalo nusišalinti nuo posėdyje svarstomų klausimų esant bent vienai iš šių aplinkybių:

17.1. sprendžiamas klausimas yra tiesiogiai susijęs su pačiu Komisijos nariu;

17.2. sprendžiamas klausimas yra susijęs su asmenimis, su kuriais Komisijos narys yra susijęs giminystės, svainystės ar kitais artimais ryšiais;

17.3. kai klausimo svarstymas susijęs su LRT žurnalistu, su kuriuo Komisijos narį sieja tiesioginis pavaldumas;

17.4. kai gali kilti interesų konfliktas ar būtų pakenkta sprendimo priėmimo objektyvumui ar dėl kitų svarbių priežasčių, kurias praneša ir paaiškina Komisijos nariams;

18. Į Komisiją dėl LRT žurnalistų etikos kodekso pažeidimų galima kreiptis ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo tos dienos, kurią galimas LRT žurnalistų profesinės etikos pažeidimas buvo padarytas ar paaiškėjo. Šis terminas, esant svarbioms termino praleidimo priežastims ir motyvuotam pareiškėjo prašymui, Komisijos sprendimu gali būti atnaujintas, jei nuo galimo pažeidimo padarymo ar paaiškėjimo nepraėjo daugiau nei 6 mėnesiai.

19. Kreipimaisi įteikiami Komisijos sekretoriui arba gali būti pateikiami elektroniniu paštu, ar pristatomi tiesiogiai viešai skelbiamu LRT adresu.

20. Kreipimesi turi būti nurodyta:

20.1. pareiškėjo vardas, pavardė, adresas, elektroninio pašto adresas, kuris bus naudojamas komunikacijai su skundą pateikusiu asmeniu, skundo surašymo data;

20.2. apibūdintas galimas žurnalistų profesinės etikos pažeidimas bei nurodyta ir pridėta turima informacija ar nurodytos aplinkybės, patvirtinančios pažeidimo padarymo faktą;

20.3. konkretūs veiksmai arba neveikimas, dėl kurių skundžiamasi;

20.4. konkretus pareiškėjo prašymas, nurodyti skundžiami LRT žurnalistų etikos kodekso straipsniai (rekomenduojama);

20.5. pareiškėjo parašas.

21. Anoniminiai ir kitų Reglamento 20 punkto reikalavimų neatitinkantys kreipimaisi nesvarstomi, tačiau Komisija, įvertinusi juose pateiktą informaciją, gali savo iniciatyva pradėti tyrimą dėl žurnalistų profesinės etikos.

22. Komisija turi teisę atsisakyti nagrinėti skundą, jeigu:

22.1. skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Komisijos kompetencijai;

22.2. pradėjus nagrinėti skundą, paaiškėja, kad skundo autorius dėl to paties dalyko yra kreipęsis į teismą arba į žurnalistų etikos inspektorių, arba į Visuomenės informavimo etikos komisiją; dėl kiekvieno skundo nagrinėjimo Komisija sprendžia individualiai;

22.3. Komisija jau yra priėmusi sprendimą tuo pačiu klausimu ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių ginčyti sprendimą;

22.4. neįmanoma pradėti skundo tyrimo dėl duomenų trūkumo, o skundą pateikęs asmuo prašomas nepateikia skundo tyrimui būtinų duomenų arba dėl objektyvių priežasčių negali jų pateikti;

22.5. asmuo atsisako skundo ir apie tai praneša Komisijai.

Apie skundo nagrinėjimo atsisakymą pranešama skundą pateikusiam asmeniui.

23. Komisija privalo išnagrinėti gautą kreipimąsi ir priimti sprendimą ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo jo gavimo dienos.

IV. KOMISIJOS POSĖDŽIAI

24. Komisijos posėdžiai kviečiami pagal reikalą, kai atsiranda Reglamento 15 punkte nustatytos aplinkybės.

25. Komisijos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja daugiau negu pusė Komisijos narių.

26. Komisijos posėdžiai yra vieši, išskyrus sprendimų priėmimą. Komisijos pirmininko teikimu klausimo nagrinėjimas gali būti uždaras.

27. Komisijos pirmininkas, nusprendęs skundą perduoti nagrinėti Komisijos posėdžiui, paskiria posėdžio vietą ir laiką, apie tai praneša Komisijos nariams ir pateikia jiems susipažinti visą medžiagą ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki numatytos Komisijos posėdžio dienos. Šiuos veiksmus Komisijos pirmininkui padeda atlikti Komisijos sekretorius.

28. Apie Komisijos posėdį elektroniniu paštu arba telefonu pranešama skundą pateikusiam asmeniui ir LRT žurnalistui, dėl kurio pateiktas skundas. Esant būtinybei, į Komisijos posėdį kviečiami ir kiti su skundo nagrinėjimu susiję asmenys.

29. Komisijos posėdžio darbotvarkės projektą tvirtina Komisijos pirmininkas. Posėdžio darbotvarkės projektas gali būti keičiamas, papildomas, atsižvelgiant į pasikeitusias aplinkybes. Informaciją apie posėdžių darbotvarkę kartu su medžiaga, susijusia su posėdžiuose svarstomais

klausimais, ne vėliau kaip prieš 1 (vieną) darbo dieną kiekvienam Komisijos nariui elektroniniu paštu pateikia Komisijos sekretorius.

30. Posėdžio pirmininkas tikrina, ar yra kvorumas, siūlo darbotvarkę. Teikti siūlymus dėl posėdžio darbotvarkės papildymo ar pakeitimo galima ir prieš balsavimą dėl posėdžio darbotvarkės tvirtinimo. Posėdis pradedamas patvirtinus darbotvarkę.

31. Kiekvieną svarstomą darbotvarkės klausimą trumpai pristato Komisijos posėdžio pirmininkas. Tuomet suteikiama teisė pasisakyti skundą Komisijai pateikusiam asmeniui, LRT žurnalistui, dėl kurio pateiktas skundas, Komisijos nariui, kurio siūlymu buvo sušauktas posėdis. Komisijos nariai turi teisę užduoti klausimus skundą pateikusiam asmeniui, LRT žurnalistui, dėl kurio pateiktas skundas, kitiems posėdyje dalyvaujantiems asmenims, vieni kitiems bei kreiptis į ekspertus dėl išvados ar išaiškinimo pateikimo svarstomu klausimu.

32. Komisijos posėdžiai protokoluojami. Protokole nurodoma: posėdžio data, laikas, protokolo registracijos numeris, posėdyje dalyvaujantys Komisijos nariai, posėdyje dalyvaujantis skundą pateikęs asmuo, LRT žurnalistas, dėl kurio pateiktas skundas, kiti asmenys, darbotvarkė, svarstyti klausimai, trumpai išdėstoma klausimo esmė, nurodomi kalbėtojai, trumpai išdėstoma jų kalbos esmė, nurodoma kiekvieno Komisijos nario nuomonė, paaiškinimai, įrašomi posėdžio metu priimti sprendimai, jų priėmimo motyvai ir balsavimo rezultatai. Posėdžio protokolą pasirašo visi Komisijos posėdyje dalyvavę jos nariai. Protokolą rašo Komisijos sekretorius.

33. Komisijos pirmininkas, kiti Komisijos nariai turi teisę posėdžio metu prašyti, kad į protokolą būtų įrašytos aplinkybės, kurias jie laiko esminėmis svarstomu klausimu.

34. Posėdžio protokolą turi būti parengtas ir šiame reglamente nurodytų asmenų pasirašytas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po posėdžio.

V. KOMISIJOS SPRENDIMAI

35. Komisija turi teisę:

35.1. konstatuoti LRT žurnalistų profesinės etikos pažeidimo buvimą arba nebuvimą faktą;

35.2. pareikšti poziciją;

35.3. pateikti rekomendacinio pobūdžio nutarimus;

35.4. išdėstyti nuomonę konkrečiais aktualiais klausimais.

36. Komisijos sprendimai priimami paprasta posėdyje dalyvaujančių narių balsų dauguma.

37. Sprendimai dėl LRT žurnalistų profesinės etikos pažeidimų yra priimami daugiau kaip pusės visų Komisijos narių balsų dauguma; balsuojama tik „už“ arba „prieš“, susilaikyti negalima.

Jeigu Komisijos narių balsai svarstomu klausimu pasiskirsto po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas.

38. Komisijos sprendimai dėl LRT žurnalistų profesinės etikos pažeidimų priimami uždareame posėdyje.

39. Komisija, priėmusi sprendimą dėl LRT žurnalistų profesinės etikos pažeidimo, turi teisę:

39.1. rekomenduoti LRT žurnalistui ateityje laikytis LRT žurnalistų etikos kodekse įtvirtintų nuostatų;

39.2. siūlyti LRT generaliniam direktoriui, kad profesinę etiką pažeidęs LRT žurnalistas vienus metus nuo pažeidimo padarymo dienos nebūtų skatinamas ir (arba) skiriamas į aukštesnes pareigas;

39.3. jeigu per vienerius metus, pradedant skaičiuoti nuo pirmojo LRT žurnalistų etikos kodekso nuostatų pažeidimo, tas pats LRT žurnalistas Komisijos pripažįstamas pažeidusiu profesinės etikos normas daugiau kaip 3 kartus ir buvo informuotas raštu apie tai, kad esant pakartotiniam LRT žurnalistų etikos kodekso nuostatų pažeidimui per paskutinius 12 mėnesių nuo pirmojo pažeidimo padarymo dienos, jis gali būti atleistas pagal Darbo kodekso 58 str. 2 d. 2 p., Komisija siūlo LRT generaliniam direktoriui su šiuo žurnalistu nutraukti darbo teisinius santykius, autorinę (-es) sutartį (-is) ar kitą (-as) sutartį (-is) jose nustatyta tvarka;

39.4. teikti siūlymus LRT generaliniam direktoriui dėl LRT žurnalistų etikos kodekso ar jo taikymo proceso tobulinimo.

40. Komisijos pirmininko pasirašytas sprendimas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos yra išsiunčiamas ginčo šalims (skundą padavusiam asmeniui, skundžiamam žurnalistui). Su Komisijos sprendimais yra supažindinamas LRT generalinis direktorius.
